

Sygn. akt	III AUa 5/14
------------------	---------------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **7 maja 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Alicja Podczaska SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **7 maja 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **J. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **13 listopada 2013 r.** sygn. akt **IV U 485/13**

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób , że oddala odwołanie .

Sygn. akt III AUa 5/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 maja 2014r.

Decyzją z dnia 18 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. odmówił wnioskodawcy J. K. prawa do emerytury, dochodzonego wnioskiem z dnia 27 lutego 2013r. w trybie przepisów ustawy

z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Powołując w podstawie prawnej decyzji art. 184 w związku z art. 32 w/w ustawy, a także § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia wszystkich koniecznych przesłanek nabycia prawa do dochodzonego świadczenia jako, że nie udowodnił wymaganego 15-sto letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Ten bowiem uznany przez ZUS zamknął się w wymiarze zaledwie 1 miesiąca i 29 dni (okres przypadający od 2 listopada 1998r. do 31 grudnia 1998r., a dotyczący pracy wnioskodawcy w (...) Sp. z o.o. na stanowisku operatora maszyn i urządzeń oczyszczalni ścieków, potwierdzony świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach) i nie uwzględniał wykazywanego jedynie pisemnym oświadczeniem zainteresowanego, jak też angażami pracy i ogólnym świadectwem pracy okresu zatrudnienia w Kombinacie (...) w D. na stanowiskach montera maszyn i montera samochodowego w okresie od 3 lipca 1978 r. do 7 marca 1996 r., przy uzasadnieniu, iż wobec braku kwalifikowanego dowodu w postaci świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach brak jest podstaw do uznania pracy tej za świadczoną w tym charakterze w oparciu o dokumentację zastępczą.

Wnioskodawca J. K. odwołał się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie.

W lapidarnym co do swej treści odwołaniu z dnia 2 kwietnia 2013 r. wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez potwierdzenie jego uprawnienia do dochodzonego świadczenia emerytalnego wskazywał na dowody osobowe z zeznań świadków mających potwierdzić kwalifikowany rodzaj jego pracy w spornym okresie zatrudnienia w Kombinacie (...) w D., jako pracy wymienionej pod poz. 16 Działu XIV Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 kwietnia 2013 r. , pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy, z tych samych względów które legły u podstaw zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, po rozpoznaniu odwołania J. K., wyrokiem z dnia 13 listopada 2013r. (sygn. akt IV U 485/13) zmienił zaskarżoną decyzję ZUS przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury począwszy od dnia 27 lutego 2013 r., tj. od dnia złożenia wniosku. Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że J. K. ur. (...), pozostający w zatrudnieniu w (...) Sp. z o.o. (od dnia 2 listopada 1998 r. do nadal), wystąpił w dniu 27 lutego 2013 r. do pozwanego organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, wykazując na dzień 1 stycznia 1999r. ogólny staż ubezpieczeniowy w wymiarze wynoszącym 27 lata 9 miesięcy i 19 dni. Do wniosku emerytalnego wnioskodawca załączył między innymi świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych wystawione przez aktualnego pracodawcę (...) Sp. z o.o., a także pisemne oświadczenie o wykonywaniu tak rozumianego kwalifikowanego zatrudnienia w okresie od 3 lipca 1978 r. do 7 marca 1996r. w Kombinacie (...) w D. na stanowiskach montera maszyn i montera samochodowego jako pracy wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych, przy wskazaniu, że były to prace wymienione pod poz. 16 Działu XIV Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Jednocześnie wnioskodawca przedłożył angaże dotyczące tego okresu zatrudnienia, jak również ogólne świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 1996 r. Ocena tych wszystkich dokumentów, skutkowałą wydaniem przez pozwany organ rentowy w dniu 18 marca 2013 r. – zaskarżonej w niniejszym postępowaniu - decyzji odmawiającej J. K. prawa do emerytury, przy przyjęciu, iż nie dowiódł on wymaganego okresu 15-stu lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie w wymiarze 1 miesiąca i 29 dni, co odniesione zostało do pierwszego z wyżej wskazanych okresów pracy wnioskodawcy w (...) Sp. z o.o. na stanowisku operatora maszyn i urządzeń oczyszczalni ścieków. Opierając się

następnie zarówno na dowodach z dokumentów (aktach emerytalnych odwołującego, jak też dokumentacji związanej z jego zatrudnieniem w Kombinacie (...) w D.), jak i dowodach osobowych (z zeznań świadków S. K., K. K. (1) i S. P. jak też samego wnioskodawcy), Sąd I instancji ustalił, że J. K. pracował w Kombinacie (...) w D. w okresie od 28 listopada 1977 r. do 30 kwietnia 1996 r. zajmując kolejno stanowiska: kierowcy samochodu ciężarowego (od 28 listopada 1977 r. do 2 lipca 1978 r.), monter maszyn i monter samochodu (od 3 lipca 1978 r. do 6 marca 1996 r.) i portiera (od 7 marca do 30 kwietnia 1996 r.). Zajmując stanowiska monter maszyn i monter samochodu odwołujący pracował w oddziale remontowym zakładu, a do jego obowiązków należała naprawa samochodów ciężarowych, osobowych, dostawczych, autobusów, sprzętu budowlanego typu dźwigi, koparki, spychy. Wszystkie naprawy odbywały się na warsztacie, z czego większość w kanałach. W czasie pracy wnioskodawca narażony był na czynniki szkodliwe dla zdrowia: brud, smary, oleje. W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznał żądanie odwołania za w pełni zasadne, a zaskarżoną decyzję ZUS za naruszającą prawo. Powołując bowiem w ocenie prawnej sprawy art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), jak również § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), Sąd I instancji uznał, że wbrew stanowisku organu rentowego odwołujący wykazał ponad 15-sto letni okres pracy w warunkach szczególnych, co odniesione zostało także do spornego okresu zatrudnienia J. K. w Kombinacie (...) w D. na stanowiskach monter maszyn i monter samochodu, przy jednoczesnym przyporządkowaniu tych pracy do tych wymienionych kolejno pod pozycją 14 i 16 Działu XIV Wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), jak też pod poz. 14 pkt 1 i poz. 16 pkt 1 Działu XIV wykazu A zarządzenia resortowego tj. w tym wypadku zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz. MRLiGŻ z 1988 r. Nr 2 poz. 4).

W podstawie prawnej wyroku powołany także został art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 13 listopada 2013r. zaskarżony został przez pozwanego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.. W apelacji z dnia 17 grudnia 2013 r. (v. k. 32) pozwany organ rentowy zarzucając naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów co doprowadziło do nieuzasadnionego przyjęcia kwalifikowanego zatrudnienia wnioskodawcy w okresie jego zatrudnienia w Kombinacie (...) w D., a w konsekwencji naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przez uznanie, iż odwołujący spełnił wszystkie przewidziane w tym przepisie przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego, wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania wnioskodawcy, względnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi. W krótkim uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności podkreślał, że Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na mało wiarygodnych i lakonicznych zeznaniach świadków i samego wnioskodawcy, gdy tymczasem już samo doświadczenie życiowe (jak również opinie biegłych w innych tego rodzaju sprawach) uczy, że praca mechanika samochodowego nie ogranicza się wyłącznie do prac w kanałach remontowych. I tak np. wymiana łożysk w kole, wymiana szczęk hamulcowych, naprawa cylindrów czy układu hydraulicznego dokonywane są na poziomie „zero”, co już samo w sobie wyklucza możliwość uznania tej pracy za pracę w warunkach szczególnych, gdzie warunkiem koniecznym jest stałość i pełnowymiarowość czasowa tego rodzaju zatrudnienia, co w tym wypadku odnieść należy do prac wykonywanych wyłącznie w kanałach remontowych.

W odpowiedzi na apelację z dnia 9 stycznia 2014 r. (v. k. 45-47) wnioskodawca J. K. wniósł o oddalenie wniesionego przez ZUS środka zaskarżenia, podkreślając prawidłowość ustaleń Sądu I instancji, co do wykonywania przez niego w spornym okresie zatrudnienia w Kombinacie (...) w D. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prac w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelację pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. zważył, co następuje;

Apelacja jest w pełni zasadna, co skutkować musi wydaniem przez tut. Sąd orzeczenia reformatoryjnego.

Zgodzić się bowiem w zupełności ze skarżącym przyjdzie, że wyniki przeprowadzonego przez Sąd I instancji postępowania dowodowego w żadnym razie nie uprawniały do przyjętego przez ten Sąd ustalenia o kwalifikowanych charakterze pracy wnioskodawcy w okresie jego zatrudnienia w Kombinacie (...) w D. na stanowiskach montera maszyn i montera samochodowego. I tak już na wstępie zauważyć przyjdzie, że stosownie do § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), praca w warunkach szczególnych musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r. III UK 92/11 LEX nr 1215158), co w sytuacji J. K. oznaczać musiało wykonywanie przez niego prac związanych z naprawą samochodów i sprzętu budowlanego wyłącznie w kanałach remontowych. Tymczasem – co zresztą odnotował w swoich ustaleniach Sąd Okręgowy w Rzeszowie pisząc, że „większość napraw odbywała się w kanałach” – a więc tym samym wykluczając, iż wszystkie one dotyczyły tego miejsca pracy – wnioskodawca dokonując naprawy samochodów i sprzętu budowlanego wykonywał te prace także poza kanałem na warsztacie, w zależności od specyfiki danej naprawy, co zresztą wprost przyznane zostało w zeznaniach wszystkich świadków (v. e-protokół rozprawy z dnia 24 lipca 2013 r. 00:13:46 – zeznania świadka S. K., 00:19:27 - zeznania świadka K. K. i 00:23:16 - zeznania świadka S. P.). Co więcej powyższą okoliczność przyznał także w swoich zeznaniach sam wnioskodawca (w/w e- protokół rozprawy 00:27:00), co aktualnie stoi w wyraźnej w sprzeczności z jego - zawartym w odpowiedzi na apelację - twierdzeniem o wyłącznej pracy w kanałach remontowych. Także doświadczenie życiowe wskazuje, że w tego rodzaju zakładach, przy braku ścisłej specjalizacji mechaników zajmujących się naprawą pojazdów mechanicznych (zeznania świadków potwierdzają, iż oddział remontowy, w którym pracował odwołujący dysponował zaledwie kilkoma kanałami remontowymi przy wielu zatrudnionych na stanowiskach mechaników) każdy z nich w zależności od potrzeb związanych z konkretną naprawą musiał wykonywać prace nie tylko w kanale remontowym, ale także na powierzchni. Niektóre z tych napraw wręcz nie wymagały pracy w kanale i tu tytułem przykładu wskazać można na wymianę łożysk, szczęk hamulcowych itp. (podobnie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 28 listopada 2013 r. III AUa 1059/13 LEX nr 1400372). Odnotować też należy - czego nie uczynił Sąd I instancji - iż wszyscy zeznający w sprawie świadkowie podobnie jak sam wnioskodawca potwierdzili, iż pracując w oddziale remontowym nie otrzymywali tzw. dodatku szkodliwego jak również pracodawca nie wystawił im świadectw wykonywania prac w warunkach szczególnych z tego okresu. W tym miejscu zauważyć też przyjdzie, że Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznając pracę wnioskodawcy w spornym okresie zatrudnienia za pracę w warunkach szczególnych przyporządkował ją także do prac wymienionych pod poz. 14 Działu XIV Wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), a więc do prac przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych, gdy tymczasem żaden z zaoferowanych przez J. K. dowodów pracy tej nie potwierdzał. Sam wnioskodawca w toku całego postępowania – w tym w pisemnym oświadczeniu do ZUS (v. k. 5 akt emerytalnych) – naprowadzał bowiem wyłącznie na prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych wymienione pod poz. 16 w/w Działu, żaden ze świadków jak i sam zainteresowany w swoich zeznaniach nie wymieniali także prac związanych z naprawą pomp wtryskowych, a w końcu J. K. na rozprawie apelacyjnej w dniu 7 maja 2014 r. (v. e- protokół 00:14:02) wprost zaprzeczył jakoby kiedykolwiek w spornym okresie prace takie miał wykonywać. Wszystko to razem prowadzić więc musi do stwierdzenia, że Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyciągnął niewłaściwe wnioski w zakresie uznania pracy J. K. na stanowiskach montera maszyn i montera samochodowego jako pracy w warunkach szczególnych. W konsekwencji zaś powyższego przyjąć należało, iż wnioskodawca nie wykazał koniecznych 15-stu lat pracy w tym charakterze, a tym samym nie spełnił wszystkich przewidzianych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), warunków nabycia prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego.

Mając więc powyższe na uwadze i na podstawie art. 386 § 1 kpc orzeczono jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)